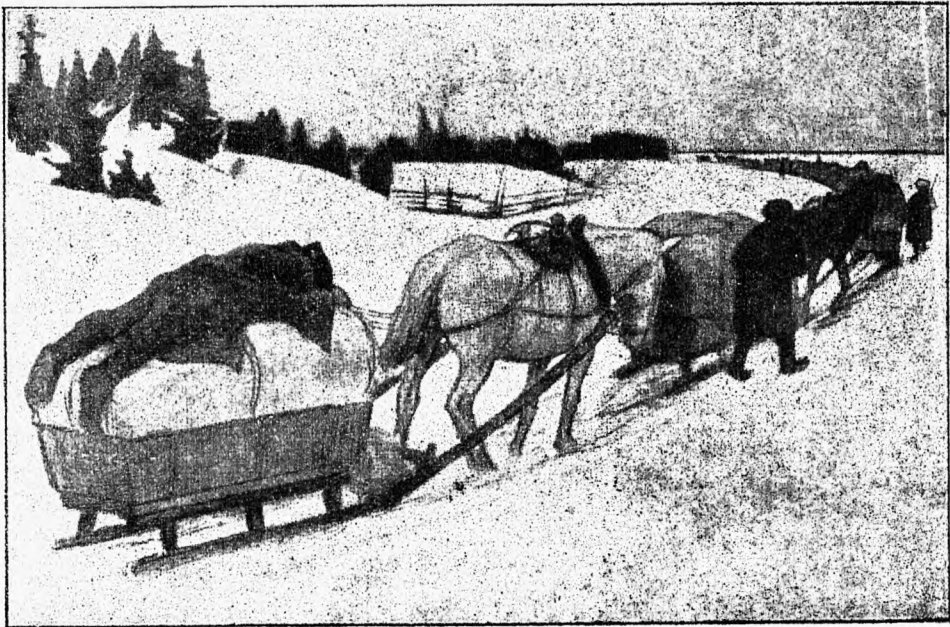

KIIVADIK

E. Järnefelt.

Koormamees.

Karskusliit katsetak uusi tööviise.

Kiriõpingud karskusorg-ide tegelaste ja karskuskõnelejate ettevalmistamiseks.

Viimase aja majanduslik kitsikus on oma mõju avaldand ka karskusosalal töötavate tegelaste ettevalmistamisel. Nii tegelasil kui keskkohal puuduvad tarvilikud summad loengute ja kursuste korraldamiseks. Neil põhjusil algab E. Karskusliit karskustege-lasi kirjalikkude karskusõpingute kaudu ette valmistama.

Kirjalikkude karskusõpingute oluliseks osaks on erilised õpetuskirjad, mis osade kaupa õppijaile koju saadetakse. Iga kiri sisaldab kokkuvõtlikult ülevaate tea-tavast kursuse osast ja õppimiseks tarvilikud küsimused ning ülesanded. Ülesanded tule-vad kirjalikult lahendada ja E. Karskusliidule parandamiseks ja hindamiseks saata. Kursuse läbitõotanud saavad vastava tunnistuse üldise hinnanguga.

E. Karskusliidu kiriõpistust võib osa võtta igaüks. Ülesandmisel tuleb E. Kars-liidule (Tartu, Gustav-Adolfi t. 18, postk. 86) saata järgmised teated: 1. nimi, eesnimi, 2. vanus, 3. haridus, 4. amet, 5. kas on seni karskusosalal töötand, 6. elukoht (talu, küla, vald, maakond), 7. postiaadress. Osavõtjail tuleb tasuda ainult postikulud oma parand-miseks saadetud kirjatööde tagasisaatmiseks (10 senti saadeti).

Kirjalik karskuskursus koosneb 16 õpetuskirjast, kus käsitlet leiaavad kõik täht-samad küsimused alkoholi mõju ja karskustöö kohta, samuti kõneoskus.

Asjast huvitetud nõudku Karskusliidult üksikasjalikumaid seletuskirju.

Liidul on ettevalmistamisel ka koduse kasvatus e kiriõpingud. Edaspidi kavatsetakse korraldada neid ka teistes kasvatuslikes ja maailmavaatelisis küsimusis.

Tartus, 21. jaan. 1933.

EESTI KARSKUSLIIT.

Haapsalu suvipäevist.

19.—21. juunini 1932. a. korraldas Eesti Noorsoo Karskusliit V noorsoo suvipäevad Haapsalus. Suvipäevadel kõneldi järgmiste aktuaalsete teemide üle: „Noored ja reli-gioon“ — mag. A. Anni; „Karskusküsimus ja ristiusk“ — õpet. A. Pähn; „Juhtide probleem noorsooliikumises“ — õpil. B. Kuks; „Kas idealistliku või realistliku värvinguga noorsooliikumine?“ — õpil. L. Kersen; „Sõna ja teokarskusest“ — hra Ed. Kubjas; „Milline noorkarsklane on meile ideaaliks“ — mag. H. Rajamaa.

20. juuni õhtul oli Läänemaa Õpetajate-seminari ruumes noorte kunsti-õhtu, kus esinesid ainult noored üle riigi oma ette-kannetega muusika, kirjanduse ja plastika alal

Huvitav oli ka ekskursioon Vormsi

saarele, millest võttis osa umb. sada suvi-päevast osavõtjat. Andis küllalt mõnelegi-uudisnähtena imetella kirjut rahvarõivas-tust ja nautida kohalikkude elanikkude toite.

Osavõtjaid oli registreeritud umb. 130. Suvipäevad jätsid osavõtjaille parimad muljed.

Noorte kunsti-õhtul kuulutati välja ka II luuletusvõistluse tagajärjed. Hindamis-komisjon, kuhu kuulusid kirjanik E. Enno, õpet. M. Küla (Nurmik) ja üliõp. Ed. Treu, otsustas auhinnad järgmiselt: I auh. mär-gusõnale „Injo“ (autor soovis jääda sala-dusse); II auh. märkusõnale „Neljapäev“, kelleks osutus Leo Mõtus (Võrumaalt); III auh. märkus. „1932. aasta“, kelleks osu-tus Voldemar Mõtus (Võrumaalt).

E. T.

Tallinna kongressist.

VII noorsoo karskuskongress peeti Tallinnas, linna I tatarlaste gümnaasiumi ruumes 29—30. detsembrini 1932. a.

Kongressist osavõtjaid registreerus üle 100, neist mandaatidega varustetuid 38

Kongressi juhatusse valiti: F. Olup, A. Mark, V. Veitman; sekretariaati: E. Treu, O. Sõster, A. Eliaser, E. Lassen, P. Adler, A. Saks, J. Tiivel; mandaatkomisjoni: A. Uibo, H. Kollist, H. Karolin.

Kõige enne kuulati liidu pääsekretäri E. Treu esitelm: „Ülevaade E. Noorsoo Karskusliidu tegevusest 1931. ja 1932. a.“, millele järgnesid aruanded kohtadelt. Sel-lega päätuski kongressi I istung.

II kongressi istung oli reserveeritud ideoloogilisele küsimusile ja liidu põhikirja muutmisele. Kõnelesid: õpetaja L. Leeman ja õpilane A. Eliaser — „Noorsoo karskus-liikumise senisest ideoloogiast“ ning liidu esimees F. Olup — „Maailmavaadete koos-tööst noorsoo karskusliikumises.“ Pääle selle oli kongressilasi õnn näha endi küla-lisena juhuslikult Eestis viibivat Rootsi

rahvasaadikut ja häätEMPLARITE rahvusvahe-list juhti O. Olsson'i, kes kõneles häätEMPLARITE liikumisest. Põhikiri redigeeriti ter-ves ulatuses — olulisemad muudatused avaldetakse „Kev.“ hiljem

30. dets. — III istungil refereerisid: „Noorsoo karskusliikumise kontakti tihen-damisest õpetajaskonnaga“ — õpilane A. Uibo ja direktor H. Roos; „Noorsugu ja esperanto“ — üliõpil L. Illisson; „Kooli-noored ja rahvanoored noorsoo Karskus-liikumises“ — õpetaja K. Praeli ja Ha Somini esindaja J. Kiivet; „Noorsoo karskusliiku-mise aluste eetilises laiendeist“ — E. Karskusliidu sekretär E. Kubjas

Viimasel (IV) istungil võeti vastu rida resolutsioone ja valiti uue põhikirja pära-selt ellukutsutatava nõukogu 1/3 liikmeid. Niihästi resolutsioonid kui ka valitud nõu-kogu liikmete nimed ilmuvad ruumi nap-pusest tingituna „Kevadikus“ hiljem.

Kongress lõppes ülevameeleolulise teelauaga.

F. O.

KEVADIK Noorsoo enesekasvatuse ja elureformi ajakiri.

Nr 3

IX aastakäik

1932

HEINRICH MARK.

Politiilise maailmavaate otsinguteist.

Olevik kisendab inimeste järgi. Tulevikulgi on juba murekortsud laubal: kust saada inimesi, kes on võimelised kandma demokraatlikku ühiskonnakorda? Eks olevikuski põhjusta kriisi päämiselt rahva ja rahvasaadikute ebaküpsus ja südametunnistusepuudus poliitilisis ja ühiskondlikes küsimusis. Ja nooruse tähelepanu on ikka rohkem juhitud kõrvale sotsioloogiliselt (üldse maailmavaateliselt) probleemelt. Koolis on otse keelatud iga mõttevälgatus, iga vestlus ja iga sulelücke mainitud teemal. Riigikodanikukasvatuse asemel on tühjus.

Seda tühjust on kasutandki viimaseil aastail poliitilised organisatsioonid, kes kutsuvad noori kumardama oma parteijumalaid. Noorte osakondi organiseerivad kõik rühmitused alates kommunistidega ning lõpetades fašistide ja vabadussõjalastega. Parteiraamesse sukeldubki küll legaalselt ja illegaalselt noori, kes evivad sotsiaalset instinkti, kohusetunnet ühiskonna vastu ning energiat ja aktiivsust oma tahte realiseerimiseks.

Ent kas on erakonna noortekoondis õige koht poliitilise maailmavaate omandamiseks? —

Vastus: ei! — ja seda järgmisil motiivil:

1. Partei juhhib ja ilmestab noorteosakonna tööd ja vaimu, nooril lastakse mõttesuunile ligineda ainult partei vaatevinklist, noored tutvuvad elunähetega ühekülgselt. Aga ühekülgsus ja lühinägelikkus ei ole parteitegelase ega riigikodaniku voorusi. Sellepärast — ärgem piirakem oma nooruslikku otsinguteist

amplituuti parteidoktriiniga!

2. Kriitikavõimeteuile ja paendlikele noorile saavad autoriteedeks parteitegelased. Noored püüavad olla nende sarnased; nende pahesidki peetakse hüvedeks ja jumaldamisväärseiks, nagu Albert Kivika „Veksliivõltsijas“ tegelikult ja põhimõttelikult karske kirjanik Lodjapuu mõni tund pärast boheemlasteseltskonda vastuvõtmist deklareerib: „Boheemlane peab nägema elu põhjast ja päält, valgusest ja varjust, peab põletama end kui tõrvik kahest otsast, peab kõigepäält elama, s. o. ka jooma ja sigatsema, naistega aelema, peab rõbelema pahedes ja poriauges.“

Ja kas erineb väga palju meie politikute enamiku kõlblus nende boheemlaste omast?

Võidakse enesekaitseks küll väita, et kirjanik Lodjapuu oli haiglane ja nõrk inimene, kuid mina olen terve ja tugev. Ent — suurim nõrkus on pidada end liiga tugevaks. Sellepärast — aateliste ja puhtahingeliste „Kevadiku“ noortena me ei vali endi jumaldetavaiks autoriteedeks ühekülgsed parteitegelased!

Kuid mida siis teha, et 20-aastaste kodanikkudena poliitilisi eneseavaldusi suudaksime juhtida teadlikult ja vastutusvõimeliselt? — Noorina me ei tohi (ega saagi) reformida kasvatuse-ega koolikorraldust, ei lasta nooril ka iseseisvalt sisustada ja suunitella noorusliikumist, ent individuaalseid harrastusalu saavad noored ometi iseseisvalt valida. See lünk

valitsevas keeldudekategorias osutubki nooruse otsinguinu päästerõngaks: oma töölauale servime koha ka sotsioloogilise kirjanduse jaoks. Seda kirjandusevalikut ei dikteeri kool ega partei, vaid noorile nii omane pansofiiline uurimislõng. Ja kuigi pärast väsitavate kooliülesannete sooritamist rutatakse vaidlustuhinas noorsooringi koosolekule, sportiplatsile, suuskade ja kelkudega kirkaile lumiväljule või liuglema libedale jääle, siiski jääb aega uuesti tõmbumiseks oma töötuppa ja süvenemiseks raamatuisse, mis täis eetilisi ja sotsioloogilisi põhiküsimusi, täis maailmavaatelisi erivoole — kapitalismi ja sotsialismi, fašismi ja kommunismi, anarhismi ja monarhismi, natsionalismi ja internatsionalismi etc. etc.

Just töötubades on sooritet põhjalikumad tööd ja väärtuslikumad uurimused, aga mitte rahvakoosolekuil. Eks kaasaja pääliskaudsuski ole tingitud päämiselt enese müümisest liiga vara koosolekuile ja organisatsioonile.

Kui koolivaheaega vedame kodukeskkonnas või rännukirest tiivustet

matkal läbi külaelu, ka siis püüme tajuda reaalelu kogu ta mitmepalgelisuses, kogu ta viletsuses ja rõõmudes, selgitame oma raamatuteooriate põhjal nutu ja naeru põhjusi ja püüame leida teed kõigi õnnele.

Ja kui tuleme oma matkadelt taas tagasi omasuguste otsijate noorusõprade manu, siis vestleme, vaidleme ja peame vastastikku kaitsekõnesid ka poliitilisel teemadel. Selliseid sõprusringe on võimalik luua igasuguste organisatsiooniliste formaalsusteta ja neis tavaliselt lõõb noorsooliikumise eluimpulss palju intensiivsemalt kui ametlikes õpilasorganisatsioonides.

Austades sõprade vaateid, tundes teooriat ja elu, jälgides oma südame-tunnistust ja pühamaid aateid — nii jõuamegi veendumusteni ja o m a l e i t u d harmoonilise maailmavaateni. Siis juba võime liituda ka parteidega, sest meil on karakterit ja veendeid, oleme juba kriitika- ja otsusvõimelised, suudame kanda demokraatlikku riiki, suudame teostada elureformi ja sotsiaalsemat ühiskonnakorda.

VALTER VEITMAN.

Kangelane.

Ükski pulmalistest ei uskud, et tillukeses karjapoisist võib leida säärasel määral julgust. Temale vaadati, kui pulmaliste koosseisu häbi-plekile, kelle koht oleks võind olla kõikjal, kuid mitte siin. Perenaine pani ta küll isegi pidupäeval karja, aga õhtuks ilmus ta nagu paratamatus kuskile uksepakule ja ta luuravad pilgud saatsid igat pulmalist.

Oma kõhetu kuju ja rebenend riietega oli ta pidupäeva elavaks kontrastiks. Ja alalise vaikimisega tekitas jubedust. Ükski kõnetamiskatse temaga ei annud tagajärgi. Mõnigi pulmaline katsus lapse kaudu teada saada talu tõelist seisukorda, või vähemalt — palju pulmadele kuulutet. Aga poiss vaikis.

Poiss märkas juba siis, kui loomi lauta ajas, et õuel pole kõik korras. Metsikud laulukatked ja ropud laused tõendasid pulmaliste olemist mustjaspruuni koduõlle mõju all.

Karjane imestas, kuidas kogu seltskond oli mõne tunni jooksul muutund inetuks hulgaks, kust tuli hoida eemale. Isegi küla armsaim inimene, muinasjuttude vestja Lauri-isa, oli seljali murul, habe sihtimas ruttavaid pilvi. Mustjaspruun õlu oli rõõvind igast inimesest kõik parema, jättes neid moonutatuna Viiratsi talu õuemurule.

Väikese poisi meel läks haledaks. Kahju oli, et Lauri-isa muinasjuttude maailm oli taganend täna õige kaugele. Ka selle ainukese hinge, kes

poissi siin võõras ümbruses armastas, ka selle oli eemaldand uimastav mürk.

„Jutusta, isake,“ palus poiss.

„Ei saa, väikemees, ei saa,“ vastas Lauri-isa.

Karjane nuttis täna esimest korda täiskasvanu hääletut nuttu, nagu oleks kaduma läind kogu lapsepõlve Kungla.

varjud ja heledad laigud. Kõlgastikus nagu keegi astus raskete sammudega. Kuuldus ühetoonilist tilkumist.

Hirm haaras poisi nagu tangide vahele. Kollidele ehk meeldib prasimine ja nad ei taha selle lõpetamist — tulevad ja kägistavad surnuks. — Ei lähe, mitte ei lähe, mõtles poiss, ise kogu kehast värisedes.

R. Budžinski.

Surmatants, pilt 5.

Aga sisemine hää ütles: lase maha see õlu. Aegamööda kujunes päris kindel otsus: avada õlleankrute pulgad. Kui pole enam õlut, siis lõpeb ka aegamisi kõik toorus — selles väike pääkene ei kahelnud.

Luurates lähenes ta rehealusele, kuhu rivistet suured ja väikesed õlleankrud. Kuu lamas taevas nagu keedet kaalikaviilakas mustal pajapõhjal. Rehealuse väravate liigutamisega väherdasid põrandal tumedad

„Tooge juua! Tooge juua!“ karjuti õuel. „Tulir ma siia jänu kannatama!“

Nüüd ei olnud enam aega kahelda. Poiss jooksis kõige lähema ankru juurde ja hakkas kogu jõuga pulka kangutama. Varsti mühises õlu rehealuse muldpõrandale. Nii tegi kõigi ankrutega. Kiirus ja hirm panid ta higistama.

Kui ta viimse pulga sai lahti kangutand ja kõlgastikku visand,

kääksusid rehealuse väravad ja keegi hakkas tikust tuld rapsima Poiss hüppas kõlgastikku. Aga juba oli märgatud kuritegu ja kuulnud kõlgastikus sahinat. Pulmalised karjuti kokku. Toodi laternaid ja alati süüdlase otsimist. Pidada elusa inimese pääle jahti — see oli joodikutele suureks naudinguks.

Ikka sügavamaid ja sügavamaid auke kraabiti sasihunnikusse, aga ka poiss ei puhand, vaid töötas meeletliku kiirusega, et jõuda kuni sasihunniku põhjani.

„Tapame, tapame, kuradi!“ kostusid temani pulmaliste ähvardused. „Tükkiideks kisume!“

Poiss kraapis edasi. Keha lee-

mendas higist. Odraokkad torkisid nagu nõelad. Hingamine muutus õhupuuduse tõttu äärmiselt raskeks. Hetkeks ta jättis kraapimise ja kuulas.

„Tapame, tapame!“ kostus jälle.

Ta hakkas uuesti edasi tungima. Kuumus ja õhupuudus olid otse väljakannatamatud. — Kui ainult põrandani jõuaks, külma muldpõrandani, see oli poisi ainukene igatsus.

Pääs kumises, otsekui vasaraga taoti. Kopsud püüdsid asjatult õhku ahmida. Poiss hakkas oksele. Silmi ees sähvisid punased tuled.

„Meie käest sa ei pääse!“ kostus kuskilt kaugelt. „Ei pääse, ei pääse!“

Aga pääsis siiski:

Lämbumissurm võimaldas.

Esperanto päevakorda!

Imelik! Kui lähedale on toodud kaugeimadki paigad maakeral. Kiirrong, -aurik, lennuk võivad kanda inimese üürikese ajaga teisele poole maakera. Aga kui raha on napilt, ulatab post oma abipakkuva käe — võime olla kirjavahetuses mandžuurlase, brassiillase või austraallasega. Raadios kostuvad kauge türkklase sõnad Istanbul'ist, hüütud nüüdsama mikrofonil. Imelikum! Samal ajal oleme haletsemisväärilises seisukorras — ei saa kasustada neid tehnika poolt pakutavaid vahendeid ei tervituse hõikamiseks vabanevale hispaanlasele ega käeraputamiseks (muidugi kõnetlusega saadet) kas või oma naabrilt lätlasel. Kitsad geograafilised piirid nõuavad seda ulatuslikumaid vaimlisi piire, muidu ei ole kurtmised kitsuse, kitsarinnalisuse ja igalaadilise väikluse üle põhjendamata. Ajast johtuv ainealine kitsikus ei ole paljutõotav meie vaimliste piiride avardamisel, eriti kui veel juttu on noortest. Ometi, kord, paar kuus kiri või postkaart lähetada välismaale sidemetete loomiseks sääsete omaeliste ja -huvilistega, see ei tohiks käia üle jõu. Päälegi kui see on kümnekorda huvitavam ja isikut rikastavam kui

naljapildi vaatamine kinos — saada kiri, kaart röövlitest kubisevalt Balkanilt või araabia kõrvepojalt, miks ka mitte kõrgekultuuri ja tehnika maade — Ameerika, Inglise, Prantsuse jne. — õpilaselt, ja viia oma rahvast, maad Euroopasse, Ameerikasse ja igale teisele kontinendile. Lõppeks, evida sõpra teisest, seni tundmata rahvusest. Noored, kirjavahetusse kogu maailma noortega! Harilikult on sellise kirjavahetusega lugu nii, et õpilased kirjutavad kirja emakeeles valmis, keeleõpetaja v. m. m. tõlgib, ja alles siis võib saadetis minna posti. Mõistagi, see ei rahulda meid. Hääl korral soovitetakse kirjutada ühes võõrkeeles, mida koolis õpetatakse. Juba me teame, kui puudulikult suudame väljenduda sedaviisi — selline kirjavahetus ei too meile muud kasu kui vast ainult keelepraktiline tulu. Aga ikkagi jääb meie silmaring piiratuks ühe rahvusega, sest vigase, ühe rahvuse võõrkeelega pöörduda ka veel mõne teise rahvuse noorte poole, see ei annaks mingeid tulemusi. Aga see oleks ühtlasi hoop näkku sellele rahvusele, kellega kirjavahetuseks peame kasustama mõlemale rahvusile võõrast rahvuskeelt.

Miks mitte kasutada rahvuslikult erapooletut, sõnavaraliselt kui ka konstruktsioonilt kõigil kultuurkeelil baseeruvat esperantot, rahvusvahelist ühiskeelt. Setuveli või võrulane ei pöördu Viru randlase poole oma või mõnes teises, näit. mulgi murdes, ikka kasustab ta selleks eesti keelt, baseeruvat enam-vähem kõigil eesti murretel. Miks ei või see sündida kogu kultuurmaailmas? Päälegi kui meile praegu juba peagu päris valmina pakub end keel, mis on tõesti rahvusvaheline oma elemendes, — esperanto. Esperanto kaudu on saavutatavad enam kui miljon inimest, ühtlaselt laiali pillatud kõigis mais ja maailma soppides. Miljonilise kooselava rahva keele õppimine toob tõepoolest vähe kasu õppijaile. Lugu on aga hoopis teine, kui miljonilise rahva moodustavad kõigi rahvuste liikmed, kes kuuluvad ühtlasi arenenumate ja rahvuslikult sallivate hulka oma rahva seas. Sellise keele omandamisest on juba kasu, päälegi kui erapooletu rahvusvahelise keele — esperanto — idee on omaette väärtus, mis peaks veetlema ajutigi mõtlemaid noori.

Järgmiseks maateaduse tunniks tuuditud teadmised saladusliku India kohta jäävad elutuiks, ununevad peatselt, kui meil puudub võimalus pärida indulaselt eneselt, kuidas ta näeb, tunneb oma koduskohta, millised on säälsed inimesed, nende kombed, käitumine jne.; saada indulaselt eneselt piltpostkaarte, just isiklikult enesele! Ajaloo õpetaja esitab meile Egiptuse ühe vanima kultuurmaana; aga kuidas näevad välja säälsed säilind mälestismärgid? Tõsi, kõike seda ja veel enam saab lugeda tuhandeist raamatuist, ometi need ei anna meile seda läbituntud teadmist kui üksainus kiri kohapäält. Ja pole tarvis piirduda ainult kirjadega, kaartidega, miks ka mitte vahetada taimi, kivimeid, rahvakommetega ühenduses olevaid esemeid jne.? Mis on nende pildid väärt asjade eneste kõrval! Iga kool võiks nii koguda oma õpilaste kaudu üliväärtuslikke kogusid

võõraste maade ja rahvaste kohta. Aga pääasi, kirjavahetajate maailma-vaade avardub määratult, noored harjuvad nägema võõras omasugust inimest, olgugi rohkete rahvuslike ja rassiliste erinevustega.

Tõsi, keskkooli lõppklassi õpilane suudab häbelikult kogeleda mõne sõna saksa keelt, pikema kirja kirjutamine on seotud juba suurte raskustega. Ometi on saksa keelt õpitud vähemalt 7 aastat, 4—5 tundi nädalas. Asjatundlikud pedagoogid rahvusvahelisel õpetajate kongressil on tõendand, et Euroopa õpilane võib õppida esperanto keele selgeks ühe õppeaasta jooksul kahe nädalatunniga. Esperanto oma reeglipärasuse ja rahvusvahelise sõnavara tõttu on võrdlematult kergem äraõppimiseks kui ükski rahvuskeel. Kool oma kohustusliku esperanto õpetusega võiks kindlustada sellele keelele lühikese ajajooksul määratu levimise.

Seni on aga kohustusliku esperanto õpetamisega algust tehtud vaid liiga vähestes koolides. Seni, kui selleni jõutakse kõikjal, noored ise on kohustet tegema algust. Mitte keelelegi ei ole ülejõukäiv õppida ära esperanto nii muu seas, olgu siis kas iseseisvalt, vabatahtliku ainena või kursustel. Eesti Noorsoo Karskusliidu juures, alates käesolevast semestrist, teotseb Esperanto Toimkond — see on alati valmis abistama noori nende esperanto taotlustes. Vajate teateid õppevahendite üle, ei ole kohalt saada esperanto lektorit, pöörduge Toimkonna poole — katsume tulla vastu. On teil aga kohapääl õpetajate või õpilaste hulgas esperantiste, kasutage neid. Või kuidas iganes võimalik. Kuid õppige, sest esperanto kaudu avaneb teile vähima aja- ja jõukuluga maailm. Ja ärge unstage, et vaatamata ainult 44 aastasele olelemisele, esperanto evib rikkaliku suureväärtusega kirjanduse ja ajakirjanduse igalt teaduse, tehnika ja ühiskonna-elu alalt. Te võite kirjanduse lugemisega alustada juba mõnetunnilise keelega tutvumise järele, niisamuti kui ei kulu palju enam aega selleks,

et kirjutada kirja eesti-esperanto sõnastiku abil. Grupid, ringid ja koolid hankigu paremaid esperantokeelseid teoseid ja ajakirju oma raamatukogudesse, — need pole väga kallid.

Kuid esimene asi, iga eesti noor peab vähemalt teadma, mis on siis õieti see „esperanto“, et ta jutuajamises ei vahetaks seda ära mõne kapsasupiga. Viimasel noorsoo karskuskongressil eesti organiseeritud noorsugu on võtnud enesele kohustuse, võtta oma org-ide töökavva esperanto õppimise ja levitamise. Veksel tuleb lunastada! Organiseerige kohtadel ettekandeid esperanto üle, andke neis mõjuv vastus kunstliku rahvusvahelise keele vastastele. Paluge esinejais kohalikke vilunumaid esperantiste õpetajate hulgast või väljaspoolt kooli, pöörduge tarbekorral Toimkonna poole (näit. Tartu koolide org-id), aga ärge kohkuge tagasi ka ise esinemast selle järele kui olete küllalt andmeid kogund. Parem veel, kui saate täita terve õhtu kava esperantoga — et'ekanne, deklamatsioonid esperantos (eesti või eesti keelde tõlgitud laulude puhul paralleelselt mõlemas keeles), esperanto esemete, kirjanduse jne. demonstreerimine jne. Sellega aitate tunduvalt kaasa esperanto levimisele oma koolis ja org-is, aga loote elevust ja huvi oma org-i vastu uue tegevusala viljelemisele asumisega. Teie kooli õpilaskonnal või mõnel org-il on oma ajakiri, kasutage seda selgitustööks; veel parem, kui õnnestub avada tihedamini ilmuvais õpilasajakirjus kirjalik esperanto kursus. Oleks mõeldav ka esperanto seinaleht. Selle järele, kui olete juba asund esperanto õppimisele, korraldage mõne kaugema ja omapärasema rahvuse õhtu. Selle õnnestumiseks tuleb kuulutada mõnes suuremas esperanto ajalehes, kohe saate te arvukalt teateid, pilte, kaarte ja igasuguseid esemeid soovitava maa ja rahvuse kohta. Tehke proovi! Selline

üritus aitab tõsta ja elevil hoida huvi esperanto vastu ja sisustada mõndagi huviküllast õhtut.

Tehke kõik, et juba tänavustel juubelisuvipäevadel esperanto võiks täita rahvusvahelise keele ülesannet. Ootame väliskülastuste hulgas ka välismaa noori-esperantiste, kellega siis oleks võimalik keskustella igal suvipäeval, kui ta nüüdsest päale mõnikümne minutit päevas viitsib kulutada esperanto õppimiseks. Senini on suvipäeval valitsend ebaloomulik olukord — välisvõõrastega võisid tutvuda ainult vähesed juhuslikult võõrkeele praktikaga noored ja puuduliku keeleoskuse tõttu siiski ainult pääliskaudselt. Esperanto abil pole seda karta.

Kuid ärge unustage kontaktis olemist Esperanto Toimkonnaga, seda mitte ainult nõuküsimiseks, vaid ka nõuandmiseks, kohapäälsete kogemuste jagamiseks, et Toimkond võiks neid vahendada teistele org-idele. Toimkond on asund ankeedi korraldamisele esperanto levimise senise ulatuse ja perspektiivide kohta noorsoos. Loodame, et selle õnnestumise tagab mitte üksi ENK liikmete, vaid kõigi noorsoo org-ide vastutulek ja kaasabi. Loodetavasti „Kevadik“ ja noorsoo piltpostkaartide seeria võivad osutada mõningaid teeneid esperanto levimisele noorsoos. Kirjutage rohkearvuliselt oma arvamistest Toimkonnale (kohustet on selleks vähemalt kõik esperantistid-noored). Oleks varajane kõnelda kaugemaist kavatsust, mis suuresti olenevad ka ankeedi tulemustest. Kindel on aga, et Toimkond võib ainult kaasa aidata ja kooridneerida; tegelik töö tuleb teha kohtadel. Selleks indu ja jõudu!

Esperanto Toimkond: Leonhard Illisson, Johannes Neumann, Ilmar Kruus.

NB. Toimkonna aadress: ENK Esperanto Toimkond, Tartu, Gustav Adolphi 18.

Ilmub 4 numbrit aastas.

Väljaandja: Eesti Noorsoo Karskusliit. Vastutav toimetaja: mag. phil. Alfred Koort. Tegev toimetus: Friedrich Olup, F. Huik, A. Hurt, E. Kubjas, A. Lauk, M. Sarv. Toimetuse kõnetunnid: tegevtoimetajal — esmasp. ja neljap. kl. 2—3 Jakobi tän. 8—2. Toimetuse aadress: Tartu pstk. 86, telefon 404.

„Kultuuri“ trükk Tartus.